

Bruxelles, 8 mai 2019
(OR. en)

8808/19

AUDIO 71
DIGIT 88

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	8769/19
Subiect:	De la combaterea dezinformării la restabilirea încrederii cetățenilor UE în mass-media - <i>Dezbateri de orientare</i> <i>[Dezbateri publice în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Consiliului]</i> <i>[la propunerea președinției]</i>

În urma consultării Grupului de lucru pentru audiovizual, președinția a pregătit documentul de dezbateri care figurează în anexă, prezentat ca bază pentru dezbateri de orientare care urmează să aibă loc cu ocazia reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 22-23 mai 2019.

De la combaterea dezinformării la restabilirea încrederii cetățenilor UE în mass-media***Document de dezbatere al președinției***

Combaterea dezinformării este o prioritate importantă a președinției române a Consiliului Uniunii Europene. Aceasta este o temă care a fost abordată în cadrul mai multor formațiuni ale Consiliului (Consiliul Afaceri Generale, Consiliul Afaceri Externe, Consiliul Justiție și Afaceri Interne) cu scopul de a identifica un răspuns urgent și coordonat la noile provocări apărute, în special în contextul alegerilor europene, care au scos în evidență necesitatea de a se asigura integritatea proceselor democratice și a valorilor UE.

Consiliul Educație, Tineret, Cultură și Sport are un rol esențial, nu numai în ceea ce privește găsierea unor soluții de combatere a dezinformării din perspectiva audiovizualului, ci și în ceea ce privește asigurarea unor servicii mass-media audiovizuale de calitate și a accesului cetățenilor UE la informații pluraliste și fiabile, în vederea restabilirii încrederii acestora în mass-media. Prin urmare, această formațiune a Consiliului este în măsură să aibă o contribuție importantă la elaborarea raportului privind învățămintele desprinse în ceea ce privește dezinformarea, care urmează să fie redactat de președinție, în cooperare cu Comisia și cu Înaltul Reprezentant, în vederea reuniunii Consiliului European din iunie.

În cadrul reuniunii din 27 noiembrie 2018 din timpul președinției anterioare austriece, miniștrii competenți în ceea ce privește audiovizualul au avut o primă ocazie de a discuta despre combaterea răspândirii dezinformării online. De atunci, au fost întreprinse o serie de acțiuni importante la nivelul UE.

Ca răspuns la apelul lansat de Consiliul European prin intermediul concluziilor sale din 28 iunie 2018, prin care Comisia și Înalțul Reprezentant au fost invitați să prezinte propuneri specifice pentru o abordare coordonată a instituțiilor UE și a statelor membre, în decembrie 2018 a fost publicată o comunicare comună privind un *plan de acțiune împotriva dezinformării*, care stabilește principalele acțiuni de combatere a dezinformării, structurate în jurul a patru piloni: îmbunătățirea capacității de a detecta și denunța dezinformarea; consolidarea acțiunilor coordonate și comune de combatere a acesteia; mobilizarea sectorului privat, în special a platformelor online și a industriei și informarea cetățenilor și îmbunătățirea rezilienței la nivelul societății.

În acest moment, în condițiile în care reuniunea Consiliului EYCS coincide cu prima zi a alegerilor europene, este important să se facă un bilanț al rezultatelor obținute și, în același timp, să se identifice posibilele direcții de acțiune pentru viitor.

- Mobilizarea industriei este esențială pentru obținerea unor soluții rapide și eficiente în vederea combaterii dezinformării. Primele rapoarte prezentate de semnatarii Codului de bune practici privind dezinformarea (Google, Facebook, Twitter) arată că s-au înregistrat progrese. Potrivit Comisiei, discreditarea vectorilor de dezinformare, combaterea boților dăunători, semnalarea publicității cu caracter politic și punerea în practică a inițiativelor de promovare a educației în domeniul mass-mediei constituie progrese semnificative realizate de aceste companii, însă continuă să fie necesare eforturi suplimentare pe mai multe fronturi, cum ar fi schimbul de seturi de date și de metodologii în ceea ce privește conturile false, pentru a permite unor experți și unor verificatori ai veridicității informațiilor desemnați de terțe persoane să efectueze evaluări independente.

În cadrul concluziilor sale adoptate la 21 și 22 martie 2019, Consiliul European a îndemnat, de asemenea, platformele online și rețelele sociale să pună pe deplin în aplicare Codul de bune practici și să asigure standarde mai ridicate în privința responsabilității și a transparenței.

În etapa următoare, până la sfârșitul anului 2019, Comisia, cu ajutorul Grupului autorităților europene de reglementare pentru serviciile mass-media audiovizuale (ERGA), va efectua o evaluare cuprinzătoare la sfârșitul primelor 12 luni de aplicare a codului. Aceasta ar putea avea drept rezultat propunerea unor acțiuni suplimentare, dintre care unele ar putea avea caracter de reglementare.

- Cercetătorii universitari și verificatorii independenți ai veridicității informațiilor au un rol esențial nu numai din perspectiva sensibilizării opiniei publice, ci și în ceea ce privește o mai bună înțelegere a mecanismelor care susțin dezinformarea. Rețeaua europeană de verificatori ai veridicității informațiilor, prevăzută atât de comunicarea Comisiei privind combaterea dezinformării online, cât și de planul de acțiune împotriva dezinformării, este în curs de a fi înființată.

Ca un prim pas, a fost lansat SOMA (Observatorul social pentru analiza dezinformării și a platformelor de comunicare socială), în cooperare cu alte proiecte de cercetare și dezvoltare (Eunomia, SocialTruth, Provenance și WeVerify). Observatorul sprijină verificatorii veridicității informațiilor în activitatea lor de combatere a dezinformării, oferindu-le o infrastructură utilă și conectându-i unii cu alții pentru a le permite să colaboreze cu privire la anumite sarcini specifice. De asemenea, SOMA va reprezenta prototipul conceptului de centru național de cercetare cu privire la dezinformare, care ar urma să coreleze la nivel național eforturile multidisciplinare, în special în ceea ce privește verificarea faptelor și cercetarea universitară referitoare la fenomenul dezinformării.

Al doilea pas va fi reprezentat de lansarea unei platforme online securizate europene privind dezinformarea. Această platformă va conecta echipele multidisciplinare naționale și va permite colectarea transfrontalieră de date, va oferi instrumente de analiză și va face posibil accesul la date la nivelul UE. Este prevăzută o finanțare inițială de 2,5 milioane EUR pentru această platformă online în cadrul *Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)*, urmând să fie lansată o cerere de propuneri până în septembrie 2019. Statele membre vor fi invitate să sprijine crearea unor astfel de echipe multidisciplinare naționale, care vor oferi cunoștințe specifice referitoare la mediile informaționale locale. Este, așadar, important să se testeze nivelul de angajament al statelor membre și dorința lor de a contribui la acest proiect, care va crea o comunitate europeană independentă capabilă să combată fenomenul dezinformării online.

- Un alt element important la nivelul UE este dezvoltarea educației în domeniul mass-mediei, care este esențială pentru a le oferi cetățenilor capacitățile necesare și pentru a le permite să ia decizii în cunoștință de cauză în era digitală, contribuind astfel la buna funcționare a unei societăți democratice.

Directiva revizuită a *serviciilor mass-media audiovizuale* reprezintă un pas înainte esențial în acest sens. Pentru prima dată, aceasta include obligația statelor membre de a promova dezvoltarea educației în domeniul mass-mediei și de a lua măsuri în acest sens. În plus, ținând seama de rolul central pe care îl au platformele de partajare a materialelor video în ceea ce privește oferirea accesului la conținuturi audiovizuale, noua directivă obligă, de asemenea, aceste platforme să instituie măsuri și instrumente eficace privind educația în domeniul mass-mediei și să sporească gradul de informare a utilizatorilor cu privire la respectivele măsuri și instrumente. Statele membre trebuie să comunice, până la 19 septembrie 2020, măsurile luate pentru transpunerea directivei în legislația lor națională.

Comitetul de contact are un rol important în punerea în aplicare a directivei și va fi consultat cu privire la orientările referitoare la domeniul de aplicare al rapoartelor privind educația în domeniul mass-mediei pe care statele membre le prezintă Comisiei. Grupul de experți privind educația în domeniul mass-mediei are, de asemenea, un rol important în ceea ce privește descoperirea, documentarea și extinderea bunelor practici referitoare la educația în domeniul mass-mediei, crearea de sinergii între diferitele politici ale UE și inițiativele privind educația în domeniul mass-mediei, precum și în ceea ce privește oferirea de consultanță și coordonarea inițiativelor ca răspuns la provocările generate de dezinformarea online.

Este important să se examineze cum poate Comisia să contribuie în continuare la procesul de punere în aplicare, precum și la continuarea inițiativelor europene cum ar fi Săptămâna europeană a educației în domeniul mass-mediei, a cărei primă ediție din luna martie a acestui an a fost un succes incontestabil.

- Jurnalismul de calitate, precum și libertatea și pluralismul mass-mediei rămân pietrele de temelie ale peisajului audiovizual european de astăzi. Au fost incluse resurse specifice în propunerile Comisiei privind programele *Europa creativă* și *Orizont Europa* în cadrul următorului cadru financiar multianual (2021-2027). Acestea sunt menite să sprijine noile instrumente pentru combaterea dezinformării online și pentru înțelegerea rolului standardelor jurnalistice și al conținutului generat de utilizatori, precum și să promoveze jurnalismul de calitate, libertatea mass-mediei, pluralismul și educația în domeniul mass-mediei. În același timp, Comisia Europeană și Parlamentul European sprijină și proiecte independente în domeniul libertății și pluralismului mass-mediei.

Având în vedere cele de mai sus, miniștrii sunt invitați să examineze următoarele întrebări:

1. În prima zi a alegerilor europene, cum evaluează miniștrii acțiunile întreprinse până în prezent la nivelul UE pentru a combate dezinformarea și a asigura calitatea și pluralismul mass-mediei, în interesul cetățenilor UE?
2. Cum ar trebui să fie consolidată abordarea coordonată între statele membre și instituțiile europene pentru a face față provocărilor actuale? Ar trebui ca politica europeană în domeniul audiovizualului și al mass-mediei să fie consolidată și, în caz afirmativ, care sunt aspectele asupra cărora aceasta ar trebui să se concentreze pentru a restabili încrederea cetățenilor UE în mass-media?

Pentru a oferi tuturor posibilitatea de a lua cuvântul în intervalul de timp disponibil, președinția invită participanții să își limiteze intervențiile la maximum trei minute.